

Per si no en teníem prou amb la qüestió del bilingüisme, ara haurem d'engaltar la del «biculturalisme». En efecte, llegim fa poc un article («Dues concepcions del catalanisme», Jesús del Rio i Mateu, *Avui*, 26-VI-84), en el qual l'autor comença parlant de l'actual «Espanya de les autonomies», en comptes de dir l'Estat de les autonomies, i després de fer una sèrie de disquisicions subratllant que «Catalunya és una nació plural i pluralista», assenyalant que «el debat d'investidura del reelegit president, senyor Pujol, va encetar una dialèctica nova, basada en dues concepcions diferenciades del catalanisme. L'una defensada pel candidat Pujol, basada en el catalanisme globalitzador, capaç d'atorgar credibilitat catalanista a aquelles formacions polítiques que eren afins a aquesta idea. L'altra defensada pel primer secretari del PSC, Raimon Obiols, basada en un catalanisme pluralista seguint la voluntat integradora de Catalunya, obert i generós amb totes les opcions». I diu encara: «El catalanisme globalitzador es presenta exclouent d'altres voluntats catalanistes, les opcions d'esquerra, a les quals el poble de Catalunya va atorgar 48 escons al Parlament de tots».

O sigui, semblaria que, en fer aquesta dicotomia, estableix dues categories: d'un cantó, tenim Jordi Pujol, representant el catalanisme «globalitzador», terme que a l'article pren la connotació de «totalitari» i, doncs, «anti-democràtic»; i de l'altre, Raimon Obiols, representant el catalanisme «plural i pluralista», és a dir, «progressista» i «democràtic». En un mot: els «dolents» i els «bons». Deixant de banda fins a quin punt això pot ser cert o ajustada la nostra interpretació, no acabem de comprendre en què consisteix l'exclusió de la qual parla l'autor de l'article, ni a què treu cap la insinuació insidiosa d'una frase com la que fa: «I el Parlament, en un país democràtic, és plural» (com si volgués remarcar que en aquests moments no ho és), quan ell mateix reconeix que les opcions d'esquerra tenen 48 escons al Parlament. Si no anem errats d'osques, això significa que el Parlament és verament plural. Vol dir, doncs, que en parlar d'exclusió no es deu referir pas a exclusions de partits o de faccions polítiques.

Llegint un altre paràgraf, comencem a veure les coses més clares. Diu: «Però la Catalunya actual (...) no és una Catalunya homogènia. Em sembla que tots estem d'acord que en aquest moment cal l'aprofundiment, la consolidació d'unes bases estables de convivència, on les discrepàncies socials trobin el racó i les solucions al Parlament (...) On el resultat del biculturalisme sigui un catalanisme assumit i aquest estat desitjable no l'assolim sense el consens de tots».

Ah, vet aquí! Aquells que són exclosos deuen ser els grups que pertanyen a una cultura altra que la catalana. Dit amb altres mots: l'autor torna a establir la divisió entre «el milió de catalans que parlen castellà» i els altres, com feia Raimon Obiols, quan reclamava programes en castellà a Catalunya Ràdio i TV3.

En aquest cas, però, Jesús del Rio i Mateu (que és professor d'antropologia cultural de la Universitat de Barcelona) introdueix el concepte de *biculturalisme* com un fet consumat a Catalunya, sobre la base del qual caldrà bastir l'acció política que tendeixi a estructurar un «catalanisme assumit», i tots haurem de prestar el nostre consens per tal d'assolir aquest «estat desitjable» (?).

Tot aquest raonament entra en contradicció, a criteri nostre, amb el comentari que fa cap al final de l'article, quan diu: «Aquesta dialèctica entre el catalanisme actual constitueix, ja per ella mateixa, un debat enriquidor, en un país que, des de la prehistòria, ha anat assimilant tots els pobles que hi arribaven. No som només un territori, som fonamentalment la gent que l'habita».

Si l'«estat desitjable» consisteix a «assumir» un catalanisme que accepti el «bilingüisme» i el «biculturalisme», difícilment el nostre país serà capaç d'«assimilar» l'allau d'immigrants que s'ha assentat als Països Catalans durant l'època franquista. Tal com estan les coses, si en comptes de potenciar els trets diferencials de la nostra identitat nacional, acceptem de convertir-nos en aquesta cosa híbrida que pressuposa el «biculturalisme», no cal ser vident per preveure quin serà el resultat. Sotmesos com estem a l'acció anorreadora de la metròpolis, que sap fer ús de tots els mitjans al seu abast per destruir la nostra consciència nacional, si baixem la guàrdia i deixem d'oferir resistència a la penetració cultural de l'Estat dominador, no trigarem gaire a ser nosaltres els qui haurem estat «assimilats» per una cultura que gaudeix de tots els privilegis i de tota la vitalitat que comporta el fet d'haver-se desenvolupat sense entrebancs al llarg de centenars d'anys.

Si és cert que «no som només un territori» i que «som fonamentalment la gent que l'habita», no és menys cert que aquest territori deixarà de ser Catalunya el dia que la gent que l'habita deixi de ser catalana, per molt que en conservi el nom. I Catalunya, els Països Catalans tots deixaran de ser el que encara són, el dia que deixem de parlar català i de cultivar la cultura catalana.

Solament amb institucions pròpies i independents, amb partits polítics netament catalans, de totes les tendències, representats en un Parlament de Catalunya independent, podrem aspirar a integrar, que no pas «assimilar», aquells grups que pertanyen a una cultura altra que la catalana, i que siguin desitjosos de radicar-se voluntàriament al nostre país, tot respectant els trets diferencials del poble català. Malfiem-nos, doncs, d'aquests cants de sirena que, tot adoptant un to de comissió quan es refereixen als immigrants, en comptes d'aplanar el camí que mena a la integració, no fan més que aprofundir els clots que dificulten l'arribada a una entesa. I rebutgem de pla tots els intents que vulguin convertir-nos en «biculturals», «bilingües» o «binacionals» (que tot és una mateixa cosa): els catalans només tenim una sola cultura, una sola llengua i una sola nació. Però tan sols podrem ser verament el que som quan al damunt dels nostres caps només flamegi la bandera de les quatre barres amb l'estel de la independència brillant en un cel ben blau.

